

# ИКОНОМИЧЕСКИ ИЗВЕСТИЯ

СЕДМИЧНО ИЗДАНИЕ

Търговско-Индустриалната Камара и Стоковата Бора в Варна.

Урежда Редакционен Комитет.

Всичко що се отнася до Икономически Известия се изпраща до Варненската Търговско-Индустриална Камара.

Варна Български Народен Морски Сговор

Абонамент { Годишен . . . . . 100 лв.  
Полугодишен . . . . . 60  
Чужбина (годишен) . . . 140

Обявления { 1 стр. 600 лв. —  $\frac{1}{2}$  — 300 лв.  
 $\frac{1}{4}$  . 180 . —  $\frac{1}{8}$  — 100 .

## По раздаването на занаятчийския кредитъ.

На 6 т. м., по инициативата на занаятчийския комитетъ въ гр. Варна, бѣ свикано голѣмо събрание отъ занаятчи и професионалисти по поводъ предстоящото раздаване на 50 милионния занаятчийски кредитъ. Събранието бѣ открито отъ председателя на занаятчийския комитетъ, г-нъ Иванъ Годжовъ, който даде най-напредъ думата на председателя на Варненската популярна банка, г-нъ Ради Василевъ.

Въ една стройна и съдържателна речъ, г-нъ Василевъ разви начина, по който трѣбва да се манипулира съ отпуснатия 50 милионенъ кредитъ. Той трѣбва да бѣде раздаденъ по единъ най-целесъобразенъ и справедливъ начинъ. Представителитъ на Популярната банка и на занаятчийството, които ще разпредѣлятъ сумитъ, трѣбва да действуватъ въ пълна хармония, за да оправдаятъ довѣрието, което имъ се дава.

Заемътъ отъ 50 милиона лв. е съвсемъ недостатъченъ за голѣмитъ занаятчийски нужди, но държавата въ тоя моментъ не може да даде нѣщо повече. Затова и онужденото занаятчийство трѣбва винаги да бѣде готово само да се грижи за себе си чрезъ средствата на самопомощта. Това сж кооперациитъ въ всичката имъ разновидностъ — задруженъ кредитъ, задружна доставка на сечива и сурови материали, задружна продажба на произведенията на труда и др.

Чрезъ кооперациитъ занаятчийството ще издигне своето производство и авторитетъ и ще си създаде предъ държавата и обществото по-голѣмо довѣрие и кредитъ. И сега въ изработения правилникъ за раздаването на заема се предвиждатъ по-голѣми суми за кооперациитъ и съ половинъ процентъ по-малка лихва. Затуй нашето занаятчийство трѣбва да се стреми да използва заема не индивидуално и по отдѣлно, а задружно, кооперативно. То трѣбва тутакси да прибѣгне къмъ мощнитъ срѣдства на кооперацията.

Въ края на своята речъ г. Василевъ разгледа най-важнитъ пунктове отъ правилника, особно чл. 2, който гласи, че заема се отпуща само за производителни цели. И последниятъ левъ отъ него трѣбва да бѣде вложенъ въ производителния трудъ, за покупка на сечива, сурови материали и други, а не за консомация, за изплащане на стари задължения и тѣмъ подобни. Подкрепата, която държавата дава съ 50-тѣхъ милиона лева, е подкрепа за производството, а не за личнитъ нужди на производителъ и семейството му. Не трѣбва да се забравя, че тая подкрепа е *начало* на една по-нататъшна и, може би, постоянна държавна помощъ, и затуй трѣбва да се погрижимъ, щото отпуснатитъ 50 мил. лв. да бѣдатъ използвани по най-целесъобразенъ начинъ. И ако въ това успѣемъ, ако постигнемъ чрезъ общи усилия очакванитъ резултати, ние съ право можемъ да искаме другъ новъ кредитъ, и държавата е длъжна да го даде тогава!

Следъ г-нъ Василевъ, думата се даде на представителя на Варненската търг.-индустр. камара, г-нъ П. Пенева. Той направи краткъ прегледъ на занаятчийскитъ борби за отпускането на заема. Само едно организирано съсловие, издигнато като съзнателно и единодушно цѣло, е въ състояние да си помогне и да привлече къмъ себе си стрелката на държавната и стопанска политика. Въ борбитъ на нашето занаятчийство, въ неговитъ стремежи къмъ държавенъ кредитъ, твърде много спомогнаха и усилията на търговскитъ ни камари, които винаги сж имали присърце нуждитъ на дребното ни производство. Както предъ държавата, тѣй и предъ търговскитъ камари, стоятъ нови задачи по отношение занаятчийството, което започва да излиза отъ досегашното си разорение, за да заеме достойно мѣсто като първореденъ факторъ въ стопанския ни и общественъ животъ.

Относно самия заемъ, г-нъ Пенева подчерта, че той е недостатъченъ. Тия 50 милиона лева сж почти *нищо* предъ голѣмитъ нужди на занаятчийството, но едновременно тѣ сж и *нѣщо*, ако бѣдатъ употребени направо въ производството. Нашата главна грижа е, прочее, да направимъ това.

Както преждеговорившия, тѣй и г-нъ Пенева даде въ края на речта си сжществено тълкувание на ония членове отъ правилника, които чжртаятъ начинитъ по раздаването на кредита.

На събранието присжтствувахе и председателя на Варненската търг.-индустриална камара, г-нъ Костадинъ Геновъ, който изказа мисълта, да се не прави различие при раздаването на кредитъ между организирани и неорганизирани занаятчи и апелира къмъ бѣдащия занаятчийски съвѣтъ да бѣде справедливъ и безпристрастенъ при разпредѣлението на сумитъ. Г-нъ Геновъ изказа и увѣрението, че заема, при единъ рационаленъ пласментъ, ще бѣде последванъ отъ друга нова парична помощъ отъ страна на държавата.

Многобройното занаятчийство изслуша съ внимание всичко, което се говори въ събранието, и съ живи одобрения изпрати ораторитъ.

Г-нъ Ив. Годжовъ, председателя на занаятчийския комитетъ, благодаритъ отъ името на занаятчийството за даденитъ му освѣтления и закри събранието.

Борисъ Сакжзовъ.

## Гебедженския каналъ.

Инженерътъ г. Б. Ангеловъ дава въ в. „Слово“ следнитъ бележки за Гебедженския каналъ:

„Каналътъ съединява Гебедженското езеро съ Варненското и е дългъ 3290 метра. Първото езеро стои 220 м. по-високо отъ водната повърхнина на второто, чието равнище е почти еднакво съ морето. Следъ откриване на канала, Гебедженското езеро ще се изтече въ

Варненското и водата имъ ще се подравни. Следствие на това, всички заблатени земи между селата Гебедже и Синделъ отъ една страна и Гебедже—Девня, отъ друга, които земи сж държавни и заематъ едно пространство отъ 19,350 декари, ще останатъ на сухо, съ изключение водната повърхнина на Гебедженското езеро, което ще се намали до 3,700 декари, защото на това мѣсто дъното му е по-ниско отъ морското равнище. По този начинъ ще се премахнатъ условията за развитието на комаритѣ, които пренасятъ маларичната зараза.

За постройката на канала до сега е похарчено 4,050,000 лева, къмъ които трѣбва да се прибавятъ още 450,000 лв. за отчуждаване частни имоти и права надъ водитѣ, значи всичко 4½ мил. лева за цѣлото предприятие.

Значителниятъ разходъ при все това се оправдава не само съ подобрието на обществената хигиена на една значителна и ценна долина, гдето заболѣванията отъ малария стигатъ до 20—25% но и съ стопанскитѣ послѣдствия за държавата. Освободенитѣ отъ вода 15,650 декара земя, които заедно съ риболовството въ езерото даватъ сега на държавата приходъ 156,500 лв. годишно, ще добиятъ цена не по-малка отъ 1,000 на декаръ. Желѣзопътната линия на протежение отъ 12 километра се спасява отъ заливане; и най-после плавателността на канала открива новъ износенъ пътъ, главно за строителенъ материалъ, за Варна и пристанището.

Инспектора по маларията, следвайки своята програма, продължава канала отъ Гебедженското езеро къмъ Синделъ, за пресушаване на още единъ държавенъ имотъ — Султанларското блато, което заема 5,000 декари и представлява друга маларична язва.

Ако построенитъ каналъ се свърже съ плавателенъ клонъ и къмъ девненскитѣ извори, неговата функция ще добие още по-голямо стопанско значение за подобрието и разцвѣта на този индустриаленъ край.

Привършеното предприятие е резултатъ на едно щастливо и тѣсно сътрудничество на инженера съ лѣгара въ областта на обществената хигиена. Наредъ съ предназначенията целъ за опазване народното здраве, оздравителнитѣ работи сж съ значителни фискални доходи, които доходи надминаватъ погълнатия за тѣхъ разходъ, подобряватъ благосъстоянието на населението и подкрепятъ индустрията ни. Оздравителнитѣ работи въ Бургасъ и Плов-

дивъ не остъпватъ по своитѣ резултати въ Варна. Държавата следователно има всичкия интересъ да ги подкрепи. Но за да бжде тѣхното осъществяване обезпечено и за да не тежатъ тѣ на държавния бюджетъ, необходимо е да се възстанови материалната имъ подкрепа: „фонда за борба съ маларията“, който бѣ унищоженъ преди две години. Този фондъ, съставенъ отъ добититѣ облаги на подобренитѣ мочурливи мѣста и отъ сътрудничеството на страдащитѣ населени центрове и окръжни съвети, осигурява напълно търсенитѣ извори, за приемане на нови мѣроприятия съ още по-цененъ резултатъ за здравето на народа и фиска.

### Международната митническа конференция.

Въ секретарията на Обществото на Народитѣ заседава международната конференция за опростяване митническитѣ формалности. Тя е съставена отъ правителствени експерти и представители на Международнитѣ търговски камари. Тридесетъ и петъ държави, между които Америка и Германия, взематъ участие въ тая конференция, свикана отъ Обществото на Народитѣ на основание чл. 23 отъ мирния договоръ, който членъ осигурява едно справедливо третиране на троговията. А понастоящемъ случаятъ не е такъвъ. Всичко е усложнено и под формата на митнически формалности нѣкои малки държави не се колебаятъ да повишаватъ извънмѣрно своитѣ митнически тарифи, съ което само спъватъ троговията. Цѣльта, съ постигането на която иска да привърши работитѣ си тая конференция, не е да установи еднакво отнасяне за всички държави. Всички държави иматъ право да установяватъ тарифи, даже запрѣщения за да покровителствуватъ нѣкои национални индустрии но тѣ не бива да водятъ една истинска економическа война под формата на извънредни налози и на специални желѣзопътни тарифи.

Програмата на конференцията, чиито членове сж почти всички митнически експерти, може да се резюмира така:

1. Необходимостъ отъ една метода на взаимно съдействие между държавитѣ, за да се намалятъ до минимумъ митническитѣ формалности.
2. Незабавно обнародване на митническитѣ тарифи и правилници, за да се държатъ въ течение заинтересованитѣ троговци отъ всички държави.
3. Напълно спазване принципътъ

на справедливо третиране троговията при митническитѣ правилници и процедури.

4. Опростяване на системата за даване позволителни за вносъ и износъ.

5. Вземане своевременно мѣрки за да се предотвратява своеволното и несправедливо прилагане на митнически закони или нареждания.

6. Опростяване издаването на свидетелства за стоки, които се освобождаватъ при специални технически условия, доколкото се касае за състава имъ, твърдостъ, качество и пр.

7. Опростяване опредѣленията които се прилагатъ къмъ свидетелствата за произходъ.

8. Опростяване нарежданията които засѣгатъ троговскитѣ пътници и тѣхнитѣ мостри.

9. Опростяване формалноститѣ относително: а) бързото обезмитяване на стокитѣ; б) преглеждане багажа на пътницитѣ; в) начинътъ за временнитѣ позволителни; г) депозиране на условната гаранция и условията, при които тя се повръща; д) трафика на режима за преработване въ чужбина и начинътъ на проверяване превнасятитѣ стоки, режимътъ на повърнатитѣ стоки и условията какго и формалноститѣ около тѣхното повръщане е) режимътъ на антрепозирани стокитѣ и такситѣ, на които тѣ сж подложени.

По сведения, дадени отъ Женева на 25 октомври т. г. върху тази конференция, разискванията сж взели благоприятенъ характеръ и може вече да се предполага, че международната конференция по митническитѣ формалности, ще свърши съ практически резултати.

По настоящемъ тя приготвява множество конвенции, декларации или препорѣчвания, които предвиждатъ, спороветъ да се поставятъ на разрешение предъ посгоянното присѣствие на международния съдъ или предъ какъвъ и да е другъ арбитраженъ органъ. Обаче, разисквайки разнитѣ членове, които засягатъ изпълнението на тая програма, държавнитѣ представители биватъ неволно заставени да подемятъ и въпроса за митнишкитѣ тарифи, които при това, не трѣбва да се разискватъ въ Женева, понеже конвенциитѣ не могатъ въ никой случай да засегнатъ правата на коя и да е държава.

Англия показва една доста характеристична тенденция да застъпва принципътъ на ограничения протекционизмъ, който е противенъ на нейната стара теория за свободна размѣна.

## ВЪТРЕШЕН ОТДЕЛ.

Кредитиране от Бълг. народна банка.

Българската народна банка ще кредитира клиентите си, според значението им, по следния ред на предпочитане:

1. Индустриалците, които произвеждат предмети от първа необходимост за консумация на страната и такива, произвеждащи предмети за износ.

2. Експортите: а) на общо основание, под всички форми на кредити и при пълното спазване на банковите наредби, като се избира най-подходящата за всеки конкретен случай форма и б) с ангажимент да отстъпват чуждата си валута на банката, било чрез откупване с рочно камбио, било чрез поемане задължение в чужда валута и пр.

3. Търговци на предмети от първа необходимост в духа на наредбите, дадени с окръжно № 10634/115 от 2. V. 1922 год.

4. Лицата предприели строежи за собствени нужди.

5. Останалите индустриалци и търговци, незасегнати от т. 1 и 3 и занаятчиите, доколкото те не са подпомогнати от Кооперат. банка.

6. Банките и акционерните дружества, само при условията, изброени в т. 2 на окр. № 10634/115 от 2. V. 1922 година.

7. За изплащане на мита, данъци, акцизи, бандероли и др. всички индустриалци и търговци на общо основание, като разбира се, се внимава да не се поощряват с такива кредити и ония, които сами биха могли да ги изплатят в брой.

8. Лицата с свободни професии и чиновници в изключителни случаи, при уважителни причини.

По цената на захарта.

Министърът на финансите г. Петър Тодоров, запитан в свръзка с въпроса за намаление цената на захарта, е заявил: „Сегашната цена на захарта, е доста висока и тя трябва непременно да се намали. По този въпрос аз съм взел мнението и на Висшия стопански съвет и комисията при министерството на вътрешните работи, която е натоварена да се грижи за прехраната. Аз наистина проектирам; ако фабрикантите сами не намалят цената на захарта да намалим вносите с мита на внасяната от странство захар, с което би могло да се получи едно намаление в цената на захарта“.

Една резолюция.

На 28 октомври т. г. граждани от Свищов и околността са се съ-

брали в градския театрален салон в Свищов за да изслушат отчета на Ал. Екимов, който е присъствувал на стопанската конференция в столицата. След изслушването на отчета, събранието е взело следното решение:

1) Да помолят правителството да употреби всички усилия за облекчение на данъчните и частни задължения на населението, които задължения вследствие почти двойното повишаване стойността на нашия книжен лев са станали непоносими и ако останат така ще разорят населението.

2) Да се видоизмени данъчната система по начин, щото да се запази населението при облагането от произволи и разорение.

3) Да помолят правителството да употреби всички усилия и вземе необходимите мерки да осветли представителите на всички държавни наши побдители, за тежкото материално положение на населението, което несведущи и неопитни държавници и общественици досега представляваха погрешно за добро. Да осветли сжщит и за тежките и непоносими данъци, с които населението в последните три години е натоварено, които данъци ако останат и за напред ще разорят окончателно народа и ще го хвърлят в мизерия и отчаяние.

4) Да употреби всички усилия и да не допуска вече народа да се претоварва още с нови парични искания под разни форми, представявани постоянно от нашите побдители, които с това ще причиняват разорение и мизерия в страната ни.

Българският народ в тия тежки времена има правото да иска да му се даде възможност да може да живее и твори. Той ще бъде разорен и хвърлен в отчаяние ако се вземат всичките придобивки на неговия труд за данъци и за контрибуции. В това отношение той иска защитата на свити управници, на които той е готов всъкога за това да даде пълната си подкрепа.

Държавна ипотечна банка.

Своевременно бяхме съобщили за инициативата да се създаде отделна Държавна ипотечна банка. Тази инициатива изглежда да бъде скоро осъществена. Управителният съвет на Българската народна банка е вече изработил проект за отделяне на ипотечния отдел от сжщата банка и превръщането му в отделна ипотечна банка. Създаването на подобна банка би намалило своето оправдание, само ако й бъде даден достатъчен капитал, за да се почувствува нейното съществуване.

Електрическо осветление на гр. Шумен.

Общинският съвет в Шумен проектира да снабди града с електрическо осветление, като използва машините в държавната дърводълска работилница в сжщия град. Проектираното предприятие щело да струва на първо време до 2 милиона лева, които общината ще си набави чрез един вътрешен заем. Понеже, освен за осветление нощем на града, електрическата енергия ще се отпуща и денем за нуждите на индустриалните и др. технически предприятия, общината била уверена, че заема ще се покрие без големи мъчности. Още от сега мнозина от нуждаещите се от електрическа енергия индустриалци и други промишленици били готови да внесат големи суми.

Общината смътайки въпроса за окончателно решение, и уверена, че предприетото дъло ще се докара до успешен край, вече отдава на предприемачи по стопански начин постройката на 7 кантона за трансформаторите. Кантоните за да се построят по-скоро ще се дадат на няколко предприемачи. Върва се, че в едно непродължително време, инсталацията ще бъде готова.

Наплив от ученици в професионалните училища.

В всички професионални училища в страната напливът на желаещи да следват в тия училища е бил твърде голям. Поради липса на място, мнозина от кандидатите са били принудени да се повърнат. И това става от няколко години насам. Този факт показва, че самият живот вече тласка нашите младежи към производството и търговия и че стопанската област става по-привлекателна и по-възнаградителна за младите поколения, отколкото чиновничеството, учителството и др. професии. Това показва още, че въпроса за професионализирането на нашето образование става един от най-жизнените въпроси на времето, в което живеем и, следователно, трябва да се загрижим вече с най-скорошното му разрешение.

Средно училище за книгопечатане и графическо изкуство.

Дирекцията на държавната печатница, в съгласие с респективното министерство, е взела решение да открие при сжщата печатница *средно училище за книгопечатане и графическо изкуство* с тригодишен курс и с следните отдели: 1) наборна техника (словослагателство), 2) печатарска техника, 3) книговезство, фотомеханика и приложна

графика, 5) литография и 6) словолитство (букволяство).

Въ програмата се предвиждат следните предмети, придружени съ практически упражнения: български език, нѣмски или френски език, орнаментно и декоративно рисуване, професионално смѣтководство и кореспонденция, краснописъ, технология, професионална хигиена и законодателство, общъ прегледъ на книгопечатарството и графическитѣ изкуства и пр.

Приематъ се ученици свършили 6 класъ и не по-възрастни отъ 20 години. Завършилитѣ ученици се считатъ за придобили сръдно механическо образование и имъ се гарантира мѣсто въ държавната печатница. Свършилитѣ съ отличенъ успѣхъ ще бждатъ изпращани въ странство на специализация.

#### По чистота на града.

На няколко пѣти вече станаме отзивъ на оплакванията на граж. и особно на търговцитѣ отъ пиящата върху занемарената чистота на града.

За съжаление, отъ надлежната общинска властъ не се обърна нужното внимание.

И работитѣ дойдоха до тамъ, че днесъ всички търговци отъ улица „Габровска“, която се е превърнала на непроходимо блато, поднасятъ писменна тѣжба до г. кмета и обръщайки неговото внимание върху плачевното състояние на най-търговската и оживена частъ на града, молятъ частъ по-скоро да се поправи улицата, за да не се затруднява напразно търговската имъ работа.

Присъединявайки се къмъ тѣжбата на търговцитѣ ний най-настоятелно искаме тоя протестъ да бжде последния.

#### Овцетѣ и козитѣ въ България.

Споредъ декларациитѣ, подадени тази година за облагане съ данѣкъ овцетѣ и козитѣ, въ България има 9,003,000 овце и 1,439,000 кози, или всичко 10,443,000 глави дребенъ рогатъ добитѣкъ.

#### Нонсомацията на тютюнь.

Консомацията на тютюневи издѣлия у насъ презъ изтеклата година е била 4,660,000 кгр., ще рече средно на месецъ се падатъ 390,000 кгр. Ликвидация.

„Народниятъ земеделски магазинъ“ е обявенъ въ ликвидация по решение на членоветѣ му кооператори.

#### За емигрантскитѣ паспорти за Америка.

Американското консулство въ София е прекратило визата на емигрантски паспорти за Америка, понеже числото на българскитѣ емигранти въ Америка е било вече попълнено.

#### Събрание.

По покана на камарата, днесъ въ 4½ часа следъ обѣдъ, въ салона на Стоковата борса г. П. Г. Петровиѣ държа речъ на тема: „Стопанското положение на страната и икономическото повдигане на Варна“.

Подробности ще дадемъ въ идущия брой.

#### Собствено здание на Шуменската популярна банка.

Шуменската популярна банка е дала мандатъ на управителния съветъ и една комисия къмъ него да третира и разрешатъ въпроса за купуване на мѣсто и построяване на собствено здание за банката.

#### Поправка.

По независящи отъ насъ причини, въ миналия брой на нашия вестникъ, въ съобщението за освѣтяването на новопостроеното здание на Варн. популярна банка, е казано, че между другитѣ лица е говорилъ и представителя на Бѣлг. центр. кооперативна банка г-нѣ Андрей Ляпчевъ. Молимъ читателитѣ да считатъ това за погрешно, понеже, като представител на казаната банка, е говорилъ г-нѣ Иванъ Михайловъ.

#### Книжнина.

Съ току що излезлата книжка № 9 на „Морска библиотека“ отъ печатъ се привършва годишнината, а сжщо и по-нататъшното ѣ периодическо излизане. Съгласно решението на учредителния съборъ на Българския народенъ морски сговоръ, състоялъ се въ гр. Варна презъ м. май т. г. за напредъ „Морска библиотека“ ще излиза неперидично, а отъ време на време. Въ нея ще се помѣстватъ цѣли, напълно завършени работи по морскитѣ въпроси. За излизането на всѣки последующъ номеръ ще се съобщава за благовременно. То ще зависи главно отъ ржкописния материалъ, съ който разполага редакционния комитетъ и отъ средствата които е въ състояние да отпусне Гл. управително тѣло на сговора за издаването му.

Съгласно сжщото решение официалниятъ органъ на Б. н. м. сговоръ ще се именува „Морски сговоръ“ — илюстрирано месечно издание, голѣмъ форматъ — което ще започне да излиза отъ 1 януарий 1924 год. Всички членове на Б. н. м. сговоръ, които сж издѣлжили членскитѣ си вноски, опредѣлени отъ учредителния съборъ, ще получаватъ списанието безплатно. На останалитѣ членове на сговора и за всички нечленове, то ще струва годишно (10) книжки 100 лева.

Цельта на бждащето списание

„Морски сговоръ“, което ще се спира на широко общественъ езикъ ще бжде:

1) Да ратува чрезъ морето въ духа на устава на Б. н. м. сговоръ, чийто девизъ е: „къмъ морето и Дунавъ за напредѣкъ“ и който се стреми:

а) Да работи за пробуждане любовъ къмъ морето и за подържане разумно национално чувство.

б) Да въздействува за развитие и усиление родното ни мореплаване.

в) Да ратува за подемане морскитѣ и рѣчни промисли, като за това насърдчава и подпомага правилно разселване и заселване на морскитѣ и рѣчни крайбрѣжия.

г) Да подпомага за присвояване и засилване целесъобразна и разумна общественна и държавна морска и рѣчна политика и просвѣта.

2) Да държи членоветѣ на Б. н. м. сговоръ и цѣлиятъ български народъ въ течение на морскитѣ въпроси отъ вътрешенъ и външенъ характеръ.

3) Да съобщава и разгласява нарежданията на Гл. управително тѣло на Б. н. м. сговоръ до клоноветѣ на сговора и членоветѣ имъ.

Книжовно-просвѣтниятъ отдѣлъ при Б. н. м. сговоръ, който е натоваренъ отъ Гл. управително тѣло на сговора да издава списанието, моли всички досегашни сътрудници на „Морска библиотека“, а така сжщо и желающитѣ за въ бждаще да сътрудничатъ, да подкрепятъ съ материалъ списанието, като се съобразяватъ съ духа на горѣизложенитѣ цели. Статийтѣ трѣбва да бждатъ написани на широко общодостѣпенъ езикъ и да сж кратки. Снимкитѣ трѣбва да бждатъ придружени съ обяснения.

Труда на сътрудницитѣ ще бжде възнаграденъ съ следния хонораръ:

За оргинална статия на една страница — 60 лева.

За преводна статия на една страница — 40 лева.

За снимки по 10 ст. на кв. см.

Всичко що се отнася до списанието „Морски сговоръ“ отправяйте на адресъ:

До книжовно просвѣтния отдѣлъ при Българския Н. М. Сговоръ — Варна.

## Занаятчийски отдел.

Изъ занаятчийската анкета въ гр. Шуменъ.

Желѣзари.

1. Въ старо време обработвачитѣ на желѣзо се наричали *брадвари* (балтаджии) и *ковачи* (налбанти). Тѣ сж достигали доста голѣмъ брой, имали сж отдѣлни чаршии, въ които

сж били разположени работилници тѣ им. Обаче не сж могли да стигнатъ по благосѣстояние първостепеннитѣ еснафи (дикиджии, тузи, кожухари, казанджии и златари). Не сж достигнали до положението да иматъ своя еснафска каса. Презъ 1860 год. всички еснафи се сговорили да поематъ черковнитѣ пари 97,500 гр. въ своитѣ каси на оползотворение, като плащали годишна лихва 15%, и да засилятъ училищната каса (фондъ) съ помощъ 29,5000 гр., които оставили подъ лихва пакъ въ еснафа. Богатитѣ еснафи внасяли годишно отъ 500 до 2000 гр. Браваритѣ сж обложени съ 300 гр. и ковачитѣ — съ 53 гр. Желѣзари-тѣ сж приготвявали бравди, тесли, сатъри, мотики, лопати, лемежи, чересла, сѣрпове, коси, свредли, вериги, ножове, гвоздеи, подкови и др. инвентарни предмети съ обща помощъ (меджия). Тѣхнитѣ произведения сж задоволявали местнитѣ нужди и сж изпращали стоки въ доста голѣмо количество по цѣла Добруджа дори и въ Бесарабия. Балтаджинитѣ сж оглушавали чаршията 2—3 часа преди да се съмне непрекъснато, докато се мръкне.

II. *Днешно положение.* Съ обработване на желѣзото днесъ сж заети 61 самостоятелни майстори, които се наричатъ *бравдари, желѣзари, ножари, пушкари* (тюфекчи), *механици, кантарджии, тенекеджии, ковачи* (налбанти). По *народностъ* сж: българи 35, турци 10, ерменци 4 и евреи 12. По *образование:* неграмотни 22, незавър. осн. уч. 8, завършили осн. уч. 8, незав. прогим. 17, зав. прог. 5 и незав. ср. уч. 1, — *спец. обр.:* зав. занаят. уч. 5. По *произходъ:* отъ градъ 55 и от село 6.

*Помощници* 84, отъ които *майстори-работници* 7 — българи. Отъ градъ 5 и отъ село 2; неграмотни 3, зав. осн. уч. 3, зав. прог. 1, врем. курсъ 2. *Калфи* 38: бълг. 21, турци 5, евреи 5, ерменци 4, др. народ. 3. *Произходъ:* отъ градъ 32, отъ село 6. *Образование:* неграмотни 4, незав. осн. уч. 7, зав. осн. уч. 16, незав. прог. 11, — следв. вр. курсъ 1. *Чираци* 39: българи 29, турци 4, евреи 5, др. народ. 1. Отъ градъ 29, отъ село 10. *Образование:* негр. 2, незав. първон. уч. 9, зав. осн. уч. 9, незав. прог. 10, зав. прог. 6, незав. ср. уч. 3, следвали вр. жел. курсъ 2. *Възнаграждение:* при особни условия (годишно, синъ работи при баща си) 14, месечари 22, надничари до 50 лв. 6, до 30 лв. 12, парчеджии 1, срещу храна и квартира 29. Вместо храна чирацитѣ получаватъ отъ 10 до 15 лв. дневно.

III. *Наемъ.* До 500 лв. годишно 4, до 1,000 лв. 19, до 2,000 лв. 17, до

3,000 лв. 10, до 5,000 лв. 2, повече отъ 6,000 лв. 9 (два тенекеджийски дюгения плащатъ до 20,000 лв.).

IV. *Данѣкъ.* Най-малкиятъ данѣкъ е 200 лв., най-големия — 7,500 лв. Цѣлнятъ занаятъ плаща около 93,330 лв. А 1 майсторъ средно плаща данѣкъ 1,530 лв. годишно.

*Членове на семейството* 231 (майстора, жена, деца, родители, които се издържатъ отъ майстора). На 1 майсторъ се падатъ 36. Като прибавимъ 84 помощници и техни жени и деца 40, всичко занаята изхранва 355 човѣка.

*Капиталъ.* До 10,000 лв. 29, до 20,000 лв. 17, до 30,000 лв. 3, до 40,000 лв. 3, до 50,000 лв. 5, до 100,000 лв. 2, надъ 100,000 лв. 2.

*Задължения* къмъ банки или частни лица: до 5,000 лв. 10, до 10,000 лв. 3, до 30,000 лв. 4, до 50,000 лв. 1 и надъ 100,000 лв. 1. Всичко 19.

*Членове на Попул. банка* 20, на занаят. сдружение 18.

*Зарежистрирани фирми* 2.

*Бащитѣ имъ упражнявали сѣция занаятъ* 13.

*Прикратявали занаята нѣма.*

V. *Производство.* Не може да се установи броя на произведенитѣ предмети. Почти всички желѣзари се занимаватъ съ поправки на машини, машинни части, сечива, или монтиратъ желѣзни конструкции. Тенекеджиитѣ, кантарджии и ковачитѣ приготвятъ готова стока. Годишниятъ приходъ се движи отъ 20,000 до 100,000 лв. Само две голѣми работилници стигатъ 400,000 лв. и 900,000 лв. Общия приходъ на целия занаятъ стига до 1,500,000 лв. На единъ майсторъ се пада средно около 25,000 лв.

*Пазаръ.* Само мѣстенъ.

VI. *Външенъ вносъ.* Всички желѣзни издѣлия се внасятъ отъ вънъ и силно конкуриратъ занаята дори въ издѣлия, които едно време произвеждаше като бравди, тесли, ножове, подкови, клинци и др. По качество бравдите, мотикитѣ, теслитѣ сж по-долни, но се продаватъ на цени, които сж надъ костюемата на местния занаятчия.

VII. *Кредитъ.* Належаша нужда отъ кредитъ захвиха 28.

*Инструменти.* Нужда отъ инструменти иматъ 10.

*Техника.* Никой майсторъ не заяви, че му е нужна по усъвършенствуванa техника. Обаче искатъ да се устроятъ курсове за подготовка на калфи и чираци.

*Работни рѣже* има достатъчно. Само кантарджиитѣ се оплакватъ, че иматъ много работа, а нѣматъ помощници.

VIII. *Пречки.* И въ този занаятъ майсторитѣ се оплакватъ отъ нело-

ялната конкуренция на желѣзари и тенекеджии изъ града и селата безъ майсторски свидетѣлства. Конкуриратъ ги държавните работилници. Налбантитѣ се оплакватъ отъ конкуренцията на държавнитѣ ковачи при конния полкъ.

IX. *Сурови материали* изключително желѣзо, което иде само отъ странство фаснирано и не.

X. *Кооперативно дѣло.* Тази идея е далечъ отъ желѣзаритѣ.

XI. *Индустриализация.* Две отъ желѣзарскитѣ работилници сж на пътъ да се индустриализиратъ. Те си служатъ съ механически двигатели, иматъ добре уредени леярски и стругарски отдѣли. Могатъ и приготвятъ цели воденични инсталации, отливатъ и стругуватъ голѣми желѣзни части. Служатъ си съ по 10—15 работника дневно. Една работилница си построи въ индустриалния кварталъ, специално помѣщение и се инсталирва модерно.

XII. *Патроненъ празникъ.* Отъ старо време желѣзаритѣ почитатъ св. Атанасъ за свой покровителъ. На празника се събиратъ въ черква, дето правятъ поменъ за починалитѣ си колеги и молебень за живитѣ. Легенда: св. Атанасъ работялъ желѣзо безъ инструменти. Поставялъ и поемалъ отъ огъня желѣзото съ рѣце, чукалъ го съ юмрукъ. Не му горели рѣцетѣ, защото воделъ правленъ животъ и Богъ му помагалъ. За да не се съблазнявалъ той носелъ предъ очитѣ си було. Обаче единъ денъ, когато работялъ съ преметнато було, минавала една млада жена, въ която светеца се вгледалъ. И тугакси желѣзото почнало да му гори рѣцетѣ. Той веднага се досетилъ за сторения гряхъ и отишелъ въ черква да моли Бога за прошка. Но прошка не последвала. Той не можелъ вече да работи и стоялъ въ дюгения си много загриженъ. Единъ денъ неговиятъ добѣръ калфа св. Антонъ дотърчалъ веселъ и съобщилъ на майстора си, какъ могатъ да почнатъ работа съ горещо желѣзо. Той видѣлъ кръстосанитѣ предни крака на една хрътка и се сетилъ да направи клещи, първия желѣзарски инструментъ. Св. Атанасъ се зарадвалъ, похвалилъ калфата за досетливостта му и, за награда, наредилъ празника му да се чествува преди неговия.

*Турцитѣ* почитатъ свой пиръ (покровителъ) *Азирети Даутъ Алеселямъ*. Легендата му е почти сжщата; Даутъ работи безъ инструменти: съ юмрукъ кове желѣзото. Той има чиракъ Мехмедъ, който като наблюдавалъ хрътката, която лежала до дюгения, сетилъ се за клещи.

Турцитѣ нѣматъ определенъ день



за празникъ. Но всѣкой желѣзаръ е длъженъ да поменува името на пира въ всѣкидневнитѣ си молитви и да го предава на чирацитѣ си съ поръчки да се молятъ на Бога за човѣка, който имъ е далъ занаятъ, отъ който се прехранватъ.

**Майсторскитѣ изпити въ гр. Варна.**

Тази годишнитѣ майсторски изпити въ гр. Варна се произведоха отъ 25 до 27 октомврий включително. Председателъ на изпитната комисиия бѣ министерския пратеникъ г. Кирилъ Христовъ. На изпита се явиха всичко 328 кандидати, отъ които 288 издържаха успѣшно изпита, а останалитѣ 40 неиздържали ще се явятъ на идущата изпитна сесия. Тукъ даваме списъкъ по занаяти на явилитѣ се, издържалитѣ и неиздържалитѣ изпита:

явили се издър. неизд.

|                       |     |     |    |
|-----------------------|-----|-----|----|
| 1. Дърводѣлци         | 45  | 39  | 6  |
| 2. Бжчвари            | 5   | 5   | —  |
| 3. Желѣзари           | 26  | 25  | 1  |
| 4. Коларо-желѣзари    | 18  | 18  | —  |
| 5. Колари             | 10  | 10  | —  |
| 6. Тенекеджии         | 12  | 9   | 3  |
| 7. Текстил. бояджии   | 4   | 4   | —  |
| 8. Шапкари            | 4   | 1   | 3  |
| 9. Сарачи             | 17  | 16  | 1  |
| 10. Мелн.-калайджии   | 7   | 6   | 1  |
| 11. Сандѣк-куфардж.   | 1   | 1   | —  |
| 12. Кожари            | 1   | 1   | —  |
| 13. Елек.-инсталатори | 3   | 3   | —  |
| 14. Царвулари         | 18  | 18  | —  |
| 15. Обушари кавафи    | 67  | 48  | 19 |
| 16. Дюлгери           | 17  | 16  | 1  |
| 17. Шивачи            | 19  | 19  | —  |
| 18. Дамски шивачи     | 6   | 1   | 5  |
| 19. Абаджии           | 2   | 2   | —  |
| 20. Кожухари          | 7   | 7   | —  |
| 21. Худож. бояджии    | 7   | 7   | —  |
| 22. Подковачи         | 15  | 15  | —  |
| 23. Мутафи            | 3   | 3   | —  |
| 24. Часовникари       | 8   | 8   | —  |
| 25. Златари           | 6   | 6   | —  |
| Всичко                | 328 | 288 | 40 |

**По доставката на научукови царвули отъ странство.**

Въ миналия брой на вестника помѣстихме протеста на търновскитѣ кожари и сарачи срѣщу търга за доставка отъ странство на 3,500 чифта каучукови царвули за пограничната ни стража. Подобенъ протестъ е отправенъ до Министерството на войната и отъ сливенскитѣ сарачи, съ следниятата мотивировка: 1) каучуковитѣ обувки не сѣ хигиенични, 2) тѣхната доставка нищо не допринася за подобрението на лева, 3) действащитѣ закони препорѣчватъ употребата на мѣстни произведения. Въ края на протеста сливенци молятъ министра на войната да отмѣни доставката на каучукови обувки

и да произведе търгъ за доставката на мѣстни царвули.

**По раздаването занаятчийския кредитъ въ гр. Шуменъ.**

По раздаването занаятчийския кредитъ въ тоя градъ е избрана комисиия съ следния съставъ:

Отъ страна на Популярната банка — Сим. Йовчевъ, Ант. Костовъ и Ст. Яневъ и отъ страна на Шуменското занаятчийство А. Спировъ, А. Тодоровъ и Хр. Бѣлчевъ, която ще раздава суми на занаятчиитѣ отъ 50 милионния кредитъ. За цѣлия окръгъ сж изкани 12 мил. лева, отъ които 10 мил. за раздаване и 2 мил. за машинарии. Занаятчиитѣ сж недоволни отъ късия срокъ на заемитѣ и сравнително високия лихвенъ процентъ.

## ВЪЖИШЕН ОТДЕЛ.

### РОМЪНИЯ

Официалния ромънски вестникъ публикува декрета, за изменение на износнитѣ такси. Новитѣ износни такси се опредѣлятъ както слѣдва: яйца, 150 лей за парче; месо пресно, препарирано и консервирано (съ изключение свинското месо) 20 лей за кгр. Износътъ на свинско месо временно е забраненъ; въ случай че тази възбрана се отмѣни, износната такса за свинското месо ще възлиза на 25 лей на кгр. За жамбонъ ще се плаща 25 лей такса, за наденица 30 лей, за наденица отъ козе месо и други колбасни произведения 25 лей, за конско и магарешко месо 1 лей, за остатъци отъ овнешка вжл. на 6 лей, на кгр., за гипсъ 500 лей на вагонъ, за едъръ добитѣкъ 8,000 лей на глава, за стѣклени артикули фабрикувани въ Ромъния 1,000 лей на вагонъ, за кожи 35 лей на кгр. и за масло 6000 лей на вагонъ.

### ТУРЦИЯ.

Турскитѣ вестници съобщаватъ, че едно руско-българско дружество, съ седалище въ Парижъ, е заявило на градската префектура въ Цариградъ, че ще внесе въ сжщия градъ 100 хиляди тона румънски и кавказки петролъ, веднага следъ като се сключи търговския договоръ между Русия и Турция. Дружеството е поискало отъ префектурата да му се отпуснатъ необходимитѣ складове за петрола; то ще построи свои складове въ Чубуклу, които ще бждатъ отстъпени следъ амортизацията на разходитѣ на града, ако последния не предпочита да издигне свои такива.

Тия складове ще служатъ при транзитъ на петрола за източнитѣ страни.

## Консулски рапорти и кореспонденции.

**ЦАРИГРАД, 30 октомври 1923 г.**

Бжлгарската легация въ Цариград, въ седмичния си бюлетинъ от 30 октомври т. г., съобщава следното:

### Положението на тържището.

Положението на тържището си остава сжщото, поради указанитѣ въ миналия бюлетинъ причини. Само ценитѣ на месото показватъ едно покачване. Това се дължи на следното обстоятелство: Поради постоянното спадане на тия цѣни презъ последно време бѣ престаналъ вноса на какъвто и да е добитѣкъ въ Цариградъ, а това пѣкъ предизвика презъ тая седмица липса на такъвъ и отъ тамъ покачване на цѣнитѣ. Самото това обстоятелство показва обаче, че човѣкъ не може лесно да се основе на ценитѣ отъ миналата седмица. Туй се отнася не само за месото, а и за всички други стоки, ала за месото по вече отколкото на останалитѣ. Ето защо най-добръ използватъ конюнктурата на Цариградския пазаръ, ония, които иматъ на тоя пазаръ надежденъ информаторъ и въ случай на нужда изпраща телеграфически извѣстия.

### Зърнени храни.

#### Пристигания:

|              |       |      |
|--------------|-------|------|
| Отъ Русия    | 2000  | тона |
| Отъ Бжлгария | 1747½ | "    |
| Отъ Тракия   | 35    | "    |
| Отъ Америка  | 850   | "    |
| Всичко       | 4632½ | тона |

### Цени:

|                                           |             |
|-------------------------------------------|-------------|
| Бжлгарско жито насипано, обезмитено оката | 12¼ гр.     |
| Манитоба оката                            | 13¼—13½ гр. |
| Руско жито насипано обезмитено оката      | 12¾ гр.     |
| Ржж насипано обезмит.                     | 9½ "        |
| Кукурузъ фобъ оката                       | 7¾—8 "      |
| Ечмикъ                                    | 9¾ "        |

### Брашна.

Пристигнали отъ Америка 639 тона, съществувашъ стокъ 65,000 торби.

### Цени.

|                          |                                     |
|--------------------------|-------------------------------------|
| Американско Хариско      | 1060 гр. торба отъ 63½ кгр.         |
| Американско Кондоръ      | 1140 гроша торба отъ 63½ кгр.       |
| Американско Нелсонъ      | 1200 гроша торба отъ 63½ кгр.       |
| Мѣстно от жито Манитоба  | гроша 1050 торба 72 кгр.            |
| Мѣстно от българско жито | гроша 950 торба 72 кгр.             |
| Мѣстно отъ жито руско    | гроша 980 торбата 72 кгр.           |
| Марсилски                | 920—950 гр. торба отъ 63 килограма. |

Трици. Едри оката  $4\frac{1}{2}$ — $4\frac{3}{4}$  гроша  
Дребни  $4\frac{1}{4}$ — $4\frac{1}{2}$  „

#### Варива.

Фасулъ, Сухъ тазгодишенъ 21—22 гр. оката.

#### Млечни продукти.

##### Кашкавалъ.

Транзитна стока полски 90—95 гр. килограма.

Обезмитенъ балк. срѣб. 105—110 гр. кило.

Обезмитенъ полски срѣбски 95—100 гр. кило.

##### Бело сирене:

Бело сирене Одринско 80—85 гр. оката.

##### Масло:

Прѣсно пресувано 180 гр.

Кашкавалджийско 90—92 гр. ока.

#### Живъ добитѣкъ.

##### Овнешко:

Карнобат. 85—87 гр. оката с 13% скон.

Пиротско 78—80 „ „ „ „

Каранско 72 „ „ „ „

Караяка 77 „ „ „ „

Говеждо трапезундско 55 гр. оката с 13% сконто.

Кокошки, хубава стока, едната 60 до 70 гроша.

Пилета, хубава стока, едното 30 до 40 гроша.

Яйца каса от 1400 до 1500 парчета 41 лири турски, сортировани за износ.

#### Други стоки.

Афионъ. Отъ Афионъ-Карахисаръ 18 до 19 лири турски оката.

Восѣкъ. Анадолски 90—91 гроша оката.

Дървени вѣглища. 5.30—6 гр. оката.

Сусамъ Жжлтъ фобъ 29—30 гр. ок.

Тиквени семки 19—20 гроша оката.

Вълна кѣжджикъ. 85—90 гроша оката.

#### АЛЕКСАНДРИЯ.

Нашия генераленъ консулъ въ Александрия, г. М. Поповъ дава ни следнитъ сведения за тамошното тържище въ бюлетина си отъ 15 октомврий т. г.

Общо положение. Отбелезаното сравнително затишие на тържището преди две седмици продължава и дори се засили презъ последнитъ дни на миналата седмица. Едно миомолетно засилване се забелѣза само въ сдѣлките съ захарта Ява.

Брашна. Гърция, която бѣше понамалила преди две седмици купуването на брашна престана съвършено да купува такива презъ миналата седмица. Вследствие на това, цѣнитъ спаднаха чувствително. Отъ 2 14.2/6 и 14.2/4, днесъ разполагаемостта количество слѣзе на 2 13.10 тона

Напоследѣкъ зачестиха оферти на брашна отъ България. Най-големитъ ни мелници предлагатъ значителни количества. Предлаганитъ цени сж високи и сдѣлки още не се сключватъ, но има изгледи, че наскоро, съ повече добра воля, да се отпочнатъ работи. Най-големата пречка е липсата на прями съобщения съ България и евтино навло. Трансбордирането на стокитъ въ Цариградъ струва скжпо, а това въ Пирей не представлява никаква гаранция. Не ще престана да заявявамъ заедно съ тукашнитъ търговци, че огпочването на Александрийската линия съ Българскитъ параходи е въпиюще и че отлагането му ще се отрази пагубно за интереситъ ни на самитъ източни пазари, които рискуваме да изгубимъ съвършено. Повтарямъ и тукъ, че ще трѣбва да се побърза и дори да се направятъ известни жертви отначалото за да се намѣстимъ отново на тези пазари, отъ които ни отдалечи войната. Следъ жертвитъ на правителството, което премахва износнитъ такси и следъ направенитъ улеснения на износа ни откъмъ централата на девизитъ, Параходното ни дружество отъ своя страна трѣбва да насърди търговията ни съ Египетъ.

Кашкавалъ. Макарь пристиганията да се усилиха напоследѣкъ, ценитъ оставатъ твърди. Полския се продава днесъ 16—17 гр. е оката. Наша балканска стока още нѣма и изглежда, че не ще станатъ сериозни сдѣлки тая година поради покачването на лева.

Захаръ Ява. Разполагаемостта количество се продава ф. ст. 17 тона.

Сусамъ. Реколтата се привърши и износа почна.

Бѣлия и червения Судански сусамъ се продава съ до 3% примеси, амбалажъ въ двойни чували отъ около 100 кгр. бруто за него, товарене отъ Портъ-Суданъ, Портъ-Сайдъ или Александрия. Цена 24 тона пристанище Срѣд. море.

Кожи. Има търсене отъ сганство. Цени: ф. ст. 118 тона за биволскитъ отъ кланницитъ сушени на открито и ф. ст. 105 тона за волскитъ.

## Движение на параходитъ.

### Пристигнали параходи:

Отъ миналата седмица:

Пар. „Ари Фрейсине“ съ: манифактура 7389 кгр. памучна прежда 46952 кгр., пиперъ 2103 кгр., линолеумъ 9269 кгр., автомобилни части 797 кгр., гьонъ 8091 кгр., остатъци отъ памукъ 3755 кгр., съчни 2068 кгр., олово 1015 кгр. прана вълна 30872 кгр., аптекарски ар-

тикули 1331 кгр., каучукъ 1517 кгр., боя 3665 кгр., масло 648 кгр., сапунъ 53922 кгр., вълнена манифактура 1936 кгр., кожи 55801 кгр., фастъци 3007 кгр., нахутъ 20789 кгр., масъ 2200 кгр., кокосово масло 2400 кгр., маслини 675 кгр., химикали 5117 кгр., купони 2940 кгр., таманъ 956 кгр., каботъ 15500 килограма.

Пар. „Кефалония“ съ: смокини 7000 кгр., рошкови 6293 кгр.

Пар. „Адриа“ съ: памучна манифактура 51459 кгр., гьонъ 803 кгр., памучна прежда 59543 кгр., черенъ пиперъ 2316 кгр., бахаръ 662 кгр., канела 706 кгр., електрически кабели 415 кгр., стоманени пѣрти 1916 кгр., цигарени книжки 22160 кгр., алуминевы издѣлия 184 кгр., форми за шапки 50 кгр., макаръ 1051 кгр., галантария 920 кгр., кѣнапъ 1096 кгр., мушама 2301 кгр., вѣжа 2740 кгр., вата 1917 кгр., смокини 1350 кгр., солена риба 150 килограма.

Пар. „Ницея“ съ: катранъ 790 кгр., стѣклени копчета 139 кгр., гвоздеи 13034 кгр., стенни часовници 2611 кгр., нишадъръ 2399 кгр., куфари 1255 кгр., манифактура 1765 кгр., обуварски артикули 385 кгр., юзди 843 кгр., желѣзария 44465 кгр., обработени кожи 2886 кгр., солени кожи 19708 кгр., хараия 793 кгр., водопроводни трѣби 358 кгр., колички 1273 кгр., прана вълна 2180 кгр., желѣзноплътни материали 231654 кгр., сода каустикъ 9770 кгр., сода бикарбонатъ 1010 кгр., ламарина 19770 кгр., тель 5105 кгр., свещи 1550 кгр., сода кристална 20700 кгр., терпентинъ 2430 кгр.

Пар. „Кириль“ съ: книги 823 кгр., вълна 10232 кгр., прежда 190 кгр., манифактура 123 кгр., торби 2400 кгр.

Пар. „Астеръ“ съ: кожи 5033 кгр.

Пар. „Албания“ съ: каучукови бандажи 486 кгр., 13323 кгр., лимони 2800 кгр., памучна прежда 74282 кгр., вѣжа 3518 кгр., риба солена 3400 кгр., копчета 352 кгр., оризъ 5000 кгр., смокини 705 кгр., чувень 1020 кгр., валоне 12000 кгр., манифактура 1751 кгр.

Пар. „Мерано“ съ: памучна манифактура 427 кгр., памучна прежда 3855 кгр., сухо грозде 3350 кгр., смокини 9558 кгр., лимони 2900 кгр., бои 663 кгр., празни торби 2712 кгр., кожи 35313 кгр., макарони 109 кгр.

Пар. „Созополъ“ съ: минерално масло 50234 кгр.; тежѣкъ бензинъ 10444 кгр.

Пар. „Фламиниянъ“ съ: памучна манифактура 3135 кгр., пам. прежди 38200 кгр., минерално масло 475 кгр.

31.X. пар. „София“ съ: 25459 кгр. крайбрежни стоки.

2.XI. пар. „Едда“ подъ итал. зн.

3.XI. пар. „София“ съ: 17000 кгр. крайбрежни стоки.

4.XI. пар. „Егина“ подъ гер. зн. съ: машинария 786 кгр., анилинови бои 154

кгр., манифактура 527 кгр., строителни материали 2172 кгр., цинкова ламарица 3065 кгр., железария 3169 кгр., сухи кожи 4373 кгр., наковални 2470 кгр., амонячна киселина 749 кгр., моруново масло 2400 кгр., солени кожи 7521 кгр., сода каустикъ 23280 кгр., рошкови 5200 кгр., нафталинъ 1221 кгр., маслини 24400 к.р., терпентинъ 2480 кгр. и сапунъ 10500 кгр.

Пар. „България“.

6.XI. пар. „Еденхалъ“ подъ англ. зн.

### Заминали параходи:

30.X. пар. „Албания“ съ: 31988 кгр. храни.

Пар. „България“ съ 894928 кгр. храни за Цариградъ.

Пар. „Царь Феринандъ“ съ 884729 кгр. храни за Цариградъ.

31.X. Пар. „Ницея“ съ 330000 кгр. храни.

Пар. „Тадпа“.

Пар. „Итихадъ“.

1.XI. пар. „Фламиниянъ“

2 XI. пар. „София“ съ: 2427 кгр. крайбрежни стоки.

Пар. „Кирилъ“ съ 345463 кгр. храни.

Пар. „Мерано“ съ 307061 кгр. храни.

3.XI. пар. „Едда“.

5.XI. пар. „София“.

Пар. „Егина“ съ 26630 кгр. кюсие за Германия.

6.XI. пар. „Еденхалъ“.

### Очакват се да пристигнат параходи:

Агенция М. Станев.

Пар. „Mardinian“ се очаква къмъ 21.XI 923 г. отъ Лондонъ.

Агенция „Братия Раделия“

Пар. „Tadla“ отъ Co „Raquet“ отплува за Цариградъ и Марсилия на 31 октомври като натовари 111 каси яйца, 460 торби леща, 1500 торби бобъ, 1500 тона бобъ въ насипано състояние и др. за Марсилия.

Пар. „Gosear“ отъ д-во Deutsche Orient Linie, носящъ стоки транзбордирани отъ парахода: Alwine-Buys — се очаква да пристигне къмъ 8 9 т. м

## Информационен отдел.

Колониялъ.

Захар на бучки в каси от по 50 кгр. лв. 29 50, а в каси от по 25 кгр. лв. 29 80 — захар ситна лв. 28 —; кафе I лв. 72 кгр., „Рио“ типъ 64—66 лв.; ориз пловдив. 20—21 лв., женувски 17, английски 13—13 50 лв.; масло джрвено I 45 лв., II 44 лв. и обикновено 43 лв.; рапично 32 лв.; соя 38—39 лв.; маслини 21—25 —29 и 31 лв. кгр.; сапун турски 28 —29 лв., марсилски 750—760, тип сънтайт 1350 лв.; чер пипер 48 лв.;

бахар 59—60 лв.; канела 75 лв.; кжна 70 лв.; джвка 195—200 лв.; чувен 55 лв.; лимон. кислота обикновена 88, на плочки 105 л., тамя екс. 75 лв., обикновен 50 лв.; фжстжци 27 лв., сира на бучки 8 50 лв., стипца 7 50—8 лв.; саламак 28-30 лв.; нишаджр обикновен 30 лв., синка 25 —35 лв.; сода за пране 4 80—5 лв.; зачка 3 50 лв.; сода каустик 13 50 лв.; книга сива 11 50 л.; книга жжлта 12 лв.; сардели 1700—1750 лв.; леблебни 19 лв.; елеме 22 лв.; свещи екстра 49—50 лв., пжрво 46—47 лв.; чай 150, 170/80 лв.; вжжа италиански 60—62 лв.; кжнап итал. 90—210 лв. калай 125 лв., вжрви германски 85 лв., вжрви итал. 75 лв., смокини каси кгр. 25 лв., смокини торби кгр. 22 лв., рошкови 11—11 50 лв.

### Манифактура.

Кабот чехски 90 см. широк л. 33 м.; фистанлжци с колпринени жички 45 лв. м.; фистанлжци германски — лв. м.; фистанлжци мегвейоз 42 лв. м.; фистанлжци Аида 40 лв. м.; панама liscio 30 лв. м.; домасе — лв. м.; син док yds 30 лв.; дюшеклик германски 115 см. широк — лв.; хасе „Паун“ 33333 yds 27 лв.; хасе „Лжв“ yds 24 лв.; довлак 200 см. широк лв. 80—82 м.; довлак 220 см. 88—90 лв. м.; „Траличино“ 100 см. германско 50 — лв. м.; зефир 26—28 лв.; мерино черно 95 см. лв. 30—32 м.; бархет 34—38 лв. м.; кадифе 75—80 лв. м.; басми холандски 28—29 лв. м.; басми чехски 26—27 50 лв. м.; басми английски I 25—26 лв. ярда; вата II лв. 34 кгр.; материя французка I, 140 см широка 95 лв.; габардини памучни 95 см. 50—65 лева, зебло местно 100 см. 16 50 лв., зебло английско 100 см, 17—18 лв. метр, хасе № 26000 27 50 —28 лв. ярда, тензухи 60 см. 10 50 —11 лв., 90 см 13—14 лв., 100 см. 14—15 лв. ярда, хасе 200 см. английско 88—90 лв., 225 см. 90—95 лева ярда, кабот японски С 93 см. 22 л. ярда, кабот американски ССС 24 л. ярда, германски док 65 см. 28—30 лв. ярда.

### Прежди.

Миналата седмица отбелъзахме, че западнитъ тържища регистрираха едно чувствително повишение и сж съ тенденция къмъ повишение. Сега ще добавимъ, че тая тенденция се затвърди и днешнитъ последни извъстия гласягъ, че английскитъ прѣжди се потиратъ вече 28 пени, а италиански есмеръ суланъ 72—75 лирети.

И ако въпрѣки всичко това преждитъ въ нашата пияца не отбелязватъ надлежитъ поюншения, причината е в паричната криза и липса на купувачи.

При първото, обаче, по чувствително раздвижване тия повишения не ще закъснеятъ да се проявятъ.

Балдерстон № <sup>8</sup>/<sub>12</sub>—570—580 лева;

„ 14—585—600 „

„ 16—600—615 „

„ 18—615—630 „

„ 20—630—645 „

„ 22—645—660 „

„ 24—660—675 „

Креспи II № <sup>4</sup>/<sub>10</sub>—450—460 лева;

Креспи I № <sup>8</sup>/<sub>12</sub>—530—540 лева;

Креспи I № 14—555—565 лева;

Сулан есмер <sup>4</sup>/<sub>10</sub>—400 — лв.;

Сулан кастжр <sup>4</sup>/<sub>10</sub>—500 — лв.;

Сулан обикновена боя—500—510

лв.; кжврак обикновена боя 650 лв.;

индиго сулан местна боя „Сокол“

540—560 лв.; индиго кжврак м. 6.

„Сокол“ 700—710 лв.; боялия сулан

индиго английски 750 лв.; кжврак

Балдерстон местна боя „Сокол“

730—750 лв.; боялия кжврак английски

820—850 лв., алена хиндия (али-

заринъ) <sup>6</sup>/<sub>10</sub> 780—800 лв.

### Железо.

Шина 6 лв., обло 6 50 лв., под-

ковно 6 50 лв., чемерл. 8 — лв.,

тжнко обло 5 мм. до 8 мм. 7 50 лв.

тесни плоски <sup>10</sup>/<sub>4</sub>—<sup>18</sup>/<sub>4</sub> 7 50 лв., цинк

26 — лв., трансмисионни 10 лв., ла-

марини 9 50 лв.

### Варненска стокова борса.

7 ноември 1923 г.

Положението. Подобренията, които

презъ последнитъ дни регистрира

чуждата валута, предизвикаха и съ-

отвѣтни повишения въ ценитъ на

зърненитъ храни, а от тукъ и по-

голтми тварения отъ вжтреш-

ността. Така въ понеделникъ на

борсата бѣха изложени 36, а вчера

26 вагона. Разбира се, че въ туй

число не влизатъ аливетата.

Днесъ на борсата бѣха изложени:

Зимница 12 вагона, продадени по

450 лв. 100 кгр. при тегло 78 кгр.

и <sup>4</sup>/<sub>2</sub> чужди примѣси, отъ Прова-

дия най-висока цена и 417 50 лева

100-тѣхъ кгр. при тегло 74 кгр. и

14 <sup>4</sup>/<sub>4</sub> чужди примѣси, отъ Шейтан-

джикъ — най-низката.

Въ сравнение съ вчерашнитъ про-

дажби 25—30 лв. повишение.

Бобъ 15 вагона продаденъ по

622 50—740 лв. 100 кгр.

По-твърдо.

Царевица 4 вагона продадени по

292 50 лв. 100 кгр.

По-твърдо.

Леща. Нѣколко дребни партии

се продадоха по 670 лв. 100 кгр.

Другитъ артикули безъ пристигане.

Телефон 121

**ПЕЧАТНИЦА ЗОРА**

наемател

Печатарска Произв. Кооперация „Единство“

**ВАРНА**



# САПУНИ за пране САПУНИ

различни величини **МАРСИЛСКИ ТИПЪ** различни величини

**ПРОИЗВЕЖДА И ПРОДАВА:**

**на най-износни цени**

сапунената фабрика **„БЪЛГАРИЯ“** сапунената фабрика

**АТАНАС КОЛАРОВ**

**ВАРНА.**

2-183-5

**Боянъ Г. Илиевъ**

**ВАРНА**

**КОМИСИОНА**

на

**зърнени храни  
и варива.**

**Бърза и точна  
информация.**

1-188-2

**АЛЕКСАНДР МАРУЛЕВ**

**СТАРА-ЗАГОРА**

За телегр.: „Марулев“. Телефони № 162 и 172

**ФАБРИКА**

**за книжни кесии и картонажни кутии  
РАБОТА НАЙ-ЧИСТА И ИЗНОСНА.**

4-156-5

**Елиасъ Коевъ**

**ХИРУРГЪ-ЗЪБОЛЪКАРЪ**

**— ВАРНА. —**

**Премъсти кабинета си на буле-  
вардъ „Мария Луиза“ № 8 до  
аптеката на Гюлмезовъ.**

2-178-5

# КОЖАРСКО-АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО ПЕНЧО К. БОНЕВ — ГАБРОВО

За телегр.: „Пенчо Бонев“.

Телефон № 119.

КОЖАРСКА ФАБРИКА  
за изработване на всички  
ВИДОВЕ КОЖИ:

➡ ГИОН, БЛАНК, ЮФТ И ДР. ⬅

4—175—7

== Модерно инсталирана ==

ПЪЛНО АВТОМАТИЧНО ВОДНА

➡ Валсова мелница ⬅

## ЛЮЦКАНОВ & ИЛИЕВ

Варна — Рена-Девня.

Произвежда и продава на едро всички ви-  
дове и качества брашна, трици и отпадаци  
**НА НАЙ-ИЗНОСНИ ЦЕНИ.**

За телеграми: „Люцилиев“ — Варна.

Телефонъ № 49

2—180—5

# Барух & Витали Барух — София

Телеграми: „Барух“. ул. „Веслец“ № 16. Телефони: 1627, Халите 39.

**Рафаел Барух — Варна | Жак М. Сиди — Пловдив**

Телеграми: „Барух“. Телефон 151. ул. „Епископ Софроний“ № 4.

## Предлагат следните ГОТОВИ в склад стони:

**Торби** ютени нови за брашна, трици и пр., всякакви размери и тежини.

**Зебла** специално за амбалаж на тю-тюни.



**Панталонлуци, перделици, амери-  
рикани, хасета, басми шампосани,  
мерино черно, крепони, фулари, се-  
ржове, фистанлжци, бархети и др.**

**Кжврак** „три сжрдца“ и „три лопати“, **Сулани** есмер, кастарлии, боялии,  
от прочутата италиянска фабрика „**МЕРИДИОНАЛЕ**“

**Продажба на едро — само на бали.**

**Цени винаги най-износни.**

19—25

# БЪЛГАРСКО ТЪРГОВСКО АКЦИОНЕРНО Д-ВО

ЗА

**= ВНОС и ИЗНОС =**

Централа: ВАРНА.

Клон: БУРГАС.

Телефон № 328.

Телефон № 224.

Телеграфически адресъ: **ХАЗМОНАЙ.**

# ЕКСПОРТ

**Зжрнени храни и варива.**

3—179—5

# КОЛОНИАЛИСТИ И ЖЕЛЪЗАРИ

**Чисти дървени масла** отъ прочу-  
та кжша А. П. Кацакулись,

**Маслини** най-доброкачествени, всички  
видове и въ голѣми количества,

**Сапуни** бѣли и Марсилски, сжщо и  
„Сънлайтъ“ отъ който, ако и да не  
сме представители, всѣкога разпо-  
лагаме съ достатѣчни количества;



**Кафета, оризъ, чай, червенъ пи-  
перъ, книга амбалажна, свещи  
„Гуда“, сода каустикъ, тенеке  
бѣло, желѣзо шведско, а особено  
солени риби, смокини, мандари-  
ни и портокали**

**Презъ цѣлия сезонъ, на най-износни цени**

**и въ достатѣчни количества всѣкога ще намерите при**

**Акционерното Търговско Дружество**

**Симеонъ Генчевъ & Братя – Варна.**

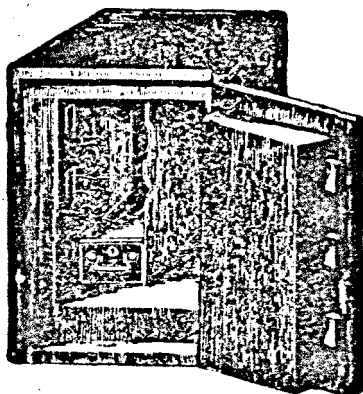
За телеграми: „Симеонъ Генчевъ“

1—187—0

Телефонъ №126.

# ПАРИЧНИ КАСИ ПАРИЧНИ

**огнеупорни  
най-солидни,  
последенъ моделъ**



**огнеупорни,  
най-солидни,  
последенъ моделъ**

съ прочутитѣ европейски патентовани БРАВИ „FEDRLOS“ D. R. C. M. и D. R. P.  
Изработва и продава винаги на **най-конкурентни цени.**

**Механическо-Железарско Ателие на АГОПЪ ИЖШАНЯНЪ -- ВАРНА**

1—185—4

ул. „Царибродска“ № 54.